МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова
Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін та філософії

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор з науково-педагогічної роботи
_____ Слободян С. О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

СОЦІОЛОГІЯ ГЕНДЕРУ

« SOCIOLOGY OF GENDER »

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

тип дисципліни вибіркова

мова викладання українська

Миколаїв – 2024 р.

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни *«СОЦІОЛОГІЯ ГЕНДЕРУ»* є однією із складових комплексної підготовки фахівців

«___» _____ 2024 року. 22 с.

Розробник: Людмила Матвієнко, *кандидат історичних наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін та філософії.*

Проєкт робочої програми вибіркової навчальної дисципліни *«СОЦІОЛОГІЯ ГЕНДЕРУ»* розглянуто на засіданні *кафедри соціально-гуманітарних дисциплін та філософії*
Протокол №3 від «1» листопада 2024 р.

Завідувач кафедри Олена Гогоренко

Проєкт робочої програми вибіркової навчальної дисципліни *«СОЦІОЛОГІЯ ГЕНДЕРУ»* розглянуто Науково-методичною комісією *Навчально-наукового гуманітарного інституту*
Протокол №4 від «14» листопада 2024 р.

Голова Олег Бобіна

Проєкт робочої програми вибіркової навчальної дисципліни *«СОЦІОЛОГІЯ ГЕНДЕРУ»* погоджено з навчальним відділом
Начальник відділу Андрій Лабарткава

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни *«СОЦІОЛОГІЯ ГЕНДЕРУ»* затверджено Навчально-методичною радою НУК
Протокол №9 від «27» листопада 2024 р.

Голова НМР НУК Сергій Слободян

© НУК, 2024

ЗМІСТ

Вступ 4
1. Опис навчальної дисципліни 5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни 5
3. Переумови для вивчення дисципліни 5
4. Очікувані результати навчання 6
5. Програма вибіркової навчальної дисципліни 6
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методів їх демонстрування 11
7. Форми поточного та підсумкового контролю 11
8. Критерії оцінювання результатів навчання 15
9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення використання яких передбачає навчальна дисципліна 15
10. Рекомендовані джерела інформації 15

Вступ

Анотація

Соціологія гендеру є невід'ємною частиною нашого повсякденного життя. Гендерна рівність виступає специфічним макромеханізмом у суспільному середовищі. Саме вона значною мірою забезпечує цілісність людської спільноти. У соціології гендер інтерпретується як елемент соціальної рівності та рівних можливостей. Предметом курсу є соціальна нерівність між жінками і чоловіками, джерела та механізми її виникнення і збереження, зміни, що відбуваються у гендерних відносинах у сучасному суспільстві. Мета дисципліни — формування системи знань у студентів зі спеціальної соціологічної теорії – соціології гендеру, формування навичок застосування гендерного аналізу до виявлення гендерних особливостей соціальних зв'язків у суспільстві, економічному, політичному, медійному просторі.

Ключові слова: гендер, рівність, нерівність, особистість, суспільство.

Abstract

The study of gender in sociology is an important aspect of our daily lives. Gender equality serves as a significant macro-mechanism in our social environment, which largely contributes to the unity of the human community. In sociology, gender is viewed as a component of social equality and equal opportunities. This course aims to explore social inequality between men and women, its sources and mechanisms, and the changes that occur in gender relationships in modern society. Its purpose is to equip students with a comprehensive understanding of the special sociological theory of the sociology of gender, and to develop their skills in applying gender analysis to identify gender characteristics within social relations in society, economic, political, and media spheres.

Keywords: include gender, equality, inequality, personality, and society.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>Денна форма навчання</td><td>Заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 5</td><td rowspan="3"></td><td colspan="2">Вибіркова</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td colspan="2" rowspan="2">Рік підготовки: 2-й</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 2</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Електронний адрес РПНД на сайті Університету</td><td rowspan="4"></td><td colspan="2">Семестр – 4-й</td></tr>
<tr><td>Лекцій 30 год.</td><td>Лекцій 6 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 150</td><td>Семінарські заняття – 30 год.</td><td>Семінарські заняття – 6 год.</td></tr>
<tr><td>Самостійна робота –90 год.</td><td>Самостійна робота – 138 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи студента – 6.</td><td rowspan="4">Освітній рівень: перший (бакалаврський)</td><td colspan="2">Разом:</td></tr>
<tr><td>150 год.</td><td>150 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма контролю: усна</td></tr>
</table>

2. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної вибіркової дисципліни *«СОЦІОЛОГІЯ ГЕНДЕРУ»* є опанування студентами головними теоретико-методологічними засадами, понятійним апаратом та методичним інструментарієм гендерного підходу до аналізу суспільного життя в цілому.

3. ПЕРЕУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумов для вивчення дисциплін немає, так як вона є вибірковою.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

В результаті опанування курсу студенти мають знати:

• сутність поняття «гендер»;

• прояви фемінності, маскулінності і андрогінності;

• міждисциплінарні зв'язки соціології гендеру з психологією статі, антропологією, історією, культурологією тощо;

• теоретичні підвалини феміністичного руху;

• основні ознаки гендерної нерівності у різних сферах суспільного життя; • зміни, що відбуваються у гендерних ролях у ході економічного розвитку суспільства;

• особливості гендерної дискримінації в економічній сфері.

Студенти повинні вміти:

• використовувати понятійний апарат та методичний інструментарій гендерного підходу у соціологічних дослідженнях;

• застосовувати гендерний підхід як спеціальний інструмент, який дозволяє вирізняти ти критично аналізувати гендерні аспекти суспільного життя;

• виявляти та реконструювати ієрархічні стосунки між статями; вибудовувати стратегії викладання соціології на партнерських егалітарних засадах.

• самостійно складати конспект, тези, готувати наукову статтю, доповідь на конференцію, відповіді на семінарське заняття;

• вміти дискутувати, писати наукові студентські роботи.

5. ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Гендер як соціальний феномен.

Походження та зміст поняття «гендер». Відмінність та співвідношення понять «стать» і «гендер. Біологічна і соціальна стать. Формування гендеру на соцієтальному рівні. Формування гендеру на індивідуальному рівні. Еволюція соціологічних поглядів на природу гендеру. Сутність гендерного підходу. Дослідження відмінностей між жінками і чоловіками. Соціальне конструювання гендеру. Гендерні стереотипи: поняття, види, наслідки дії. Гендер як система. Гендерна система суспільства. Парадигми гендерних досліджень.

Література: [2, с. 34–55; 11, с. 7–21; 16, с. 20–55]

Тема 2. Еволюція та різновиди феміністичних теорій.

Виникнення феміністичних ідей. Фемінізм: сутність і причини виникнення. Ліберальний фемінізм і його теоретичні джерела. Марксистський і соціалістичний фемінізм. Радикальний фемінізм. Психоаналітичний фемінізм. Розвиток ліберального фемінізму у Англії та Швеції. Розвиток радикального фемінізму у Німеччині, США, Франції. Психоаналіз як шлях виявлення причин підкореного становища жінок у сім'ї та суспільстві. Жіночий рух на пострадянському просторі.

Література: [12, с. 10–132; 16, с. 20–31; 17]

Тема 3. Концептуалізація ґендеру у чоловічих дослідженнях.

Криза маскулінності» і чоловічий рух. Поняття маскулінності. Чоловічі дослідження і парадигми маскулінності. Константи і зсуви маскулінності. Теорія гегемонічної маскулінності Коннелла і її вплив на дослідницьку практику. Маргінальні маскулінності. Історична динаміка типів маскулінності. Дослідження маскулінності.

Література: [11, с. 199–217; 16, с. 55–684, 173–185]

Тема 4. Ґендерна соціалізація.

Ґендерна ідентичність. Ґендерна соціалізація індивіда. Теорії гендерної соціалізації. Гендерні дисгармонії. Агенти гендерної соціалізації. Психоаналітична теорія гендерної соціалізації. Теорія соціального навчання. Гендерні дисгармонії і легітимізація сексуальних меншин. Зміст понять «гендерна соціалізація» та «гендерна ідентичність». Соціальна та рольова ідентичність. Типи ідентичностей. Статева ідентичність. Агенти гендерної соціалізації: родина, школа, ЗМІ, книги, однолітки. Особливості гендерної та статевої психології (З. Фрейд, К. Юнг, Берн). Гендерні ролі та стереотипи. Гендерно-рольові стереотипи та стереотипи гендерних рис. «Жіночі» ролі і «чоловічі» ролі. Ґендерно-рольові дисгармонії. Девіації статевих і гендерних ролей. Гендерна соціалізація як процес засвоєння соціальних норм, правил, особливостей поведінки, установок відповідно до уявлень про гендерну роль, її формування й призначення.

Література: [3, с. 129–271; 9, с. 168–178; 11, с. 7–62; 16, с. 128–158]

Тема 5. Ґендер і взаємодії.

Теоретичні підходи до гендеру і взаємодій. Особливості комунікативної поведінки чоловіків і жінок. Гендерованість близьких стосунків. Підхід двох культур до аналізу взаємодії. Теорія стану очікування. Теорія соціальної ролі. Гендер і мова. Дружні і сексуальні гендерні відносини. Гендерні відносини у подружніх стосунках. Лідерство в родині. Типи шлюбів за різними класифікаціями. Типології любовних стилів в залежності від статі.

Література: [5, с. 16–23; 6, с. 169-230; 7; 14, с. 449–455;]

Змістовий модуль 2.

Тема 6. Роль гендерних стереотипів у життєдіяльності особистості.

Соціально-психологічна природа стерео типізації. Гендерні стереотипи як соціально-психологічні феномени. Психологічні та соціальні функції гендерних стереотипів. Вплив гендерних стереотипів на розвиток особистості.

Література: [8 с. 158–163, 166-170; 12, с. 157-182]

Тема 7. Гендер у сімейних відносинах.

Гендерний розподіл влади і ролей в сім'ї. Гендерні контракти. Гендерна нерівність в сім'ї. Розуміння ролі жінки в сім'ї на підставі функціоналізму і теорії конфлікту. Сімейне насильство. Гендерна сімейна політика. Домашнє насильство та сексуальні зловживання як гендерна дискримінація. Поділ видів відповідальності за дітей. Стиль поведінки батьків. Ставлення батьків до дітей різної статі. Патріархальна, матріархальна та егалітарна сім'я. Гендерна нерівність у сім'ї. Гендерні контракти: «працююча мати» (конвенційний), «повсякденний», «нелегітимний», «кар'єрно-орієнтована жінка», «домогосподарка», «спонсорський». Егалітарний тип відносин між статтями.

Література: [3, с. 231–253; 4, с. 82–125; 6, с. 169–230; 12, с. 354–387]

Тема 8. Стратифікація чоловіків і жінок у різних сферах життєдіяльності людини.

Характеристика методів досліджень в гендерній психології. Статево типізована поведінка. Залежність гендерних ролей від культури й епохи. Феміність, маскулініть і андрогінність. Поняття гіпергендерності.

Література: [6, с. 29–161; 9, с. 97–164; 16, с. 84–121]

Тема 9. Гендерні аспекти соціальної поведінки.

Феноменологія гендерних ролей: норми жіночої гендерної ролі і норми чоловічої гендерної ролі. Обмеження, що накладаються традиційними жіночою і чоловічою ролями. Обмеження, що накладаються традиційно жіночою роллю: «домогосподарка», «працююча жінка», «берегиня вогнища». Обмеження, що накладаються традиційно чоловічою роллю: норма статусу/успішності, норма фізичної, розумової й емоційної твердості, норма антижіночності. Зміна гендерних ролей. Гендерний конфлікт і різноманіття гендерних ролей. Гендерно-рольові дисгармонії. Гендерна нерівність та теорії її походження. Причини і наслідки гендерної асиметрії в суспільстві.

Література: [1, с. 39–48; 6, с. 409–416; 10, с. 217–243, 199–217; 16, с. 158–197, 223–231]

Тема 10. Гендер і робота.

Гендерний розподіл праці. Гендер в організаціях. Гендерна дискримінація і мобінг на робочому місці. Моногендерні та гетерогендерні колективи.

Література: [6, с. 265–311; 10, с. 53–83; 12. с. 327–354; 16, с. 197–214, 234–237]

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денне відділення				Заочне відділення			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	сем	с.р.		л	сем	с.р.
Змістовий модуль 1. Класифікація фемінізмів.								
Тема 1. Гендер як соціальний феномен.	17	4	4	9	19	2	2	15
Тема 2. Еволюція та різновиди феміністичних теорій.	13	2	2	9	13			13
Тема 3. Концептуалізація гендеру у головних дослідженнях.	11	1	1	9	12			12
Тема 4. Гендерна соціалізація.	17	4	4	9	18	2	2	14
Тема 5. Гендер і взаємодія.	17	4	4	9	13			13
Разом за змістовним модулем 1	**75**	**15**	**15**	**45**	**75**	**4**	**4**	**67**
Змістовий модуль 2. Гендерні взаємовідносини								
Тема 6. Роль гендерних стереотипів у життєдіяльності особистості.	17	4	4	9	15			15
Тема 7. Гендер у сімейних відносинах.	17	4	4	9	19	2	2	15
Тема 8. Стратифікація чоловіків і жінок у різних сферах життєдіяльності людини.	15	3	3	9	14			14
Тема 9. Гендерні аспекти соціальної поведінки.	13	2	2	9	14			14

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денне відділення				Заочне відділення			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	сем	с.р.		л	сем	с.р.
Тема 10. Гендер і робота.	13	2	2	9	13			13
Разом за змістовим модулем 2	**75**	**15**	**15**	**45**	**75**	**2**	**2**	**71**
УСЬОГО ГОДИН	**150**	**30**	**30**	**90**	**150**	**6**	**6**	**138**

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Гендер як соціальний феномен.	4	2
2	Еволюція та різновиди феміністичних теорій.	2	
3	Друга хвиля та ліберальний фемінізм.	2	
4	Гендерна соціалізація.	4	2
5	Гендер і взаємодія.	4	
6	Роль гендерних стереотипів у життєдіяльності особистості.	4	
7	Гендер у сімейних відносинах.	4	2
8	Стратифікація чоловіків і жінок у різних сферах життєдіяльності людини.	2	
9	Гендерні аспекти соціальної поведінки.	2	
10	Гендер і робота.	2	
	РАЗОМ	**30**	**6**

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до лекційних занять – 0,5 год-2 год. занять (на 1 лекцію);
- підготовка до семінарських занять – 2-4 год/1 заняття;
- написання рефератів, есе, виконання домашньої контрольної роботи, перекладу, аналітичний огляд, аналіз практичних, проблемних ситуацій (обсяг однієї роботі 10-20 аркушів А4) – мінімум 14 -45 годин на 1 роботу;
- складання словнику 10-15;
- підготовка до контрольних заходів – (15-30) год. на 1 захід.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Підготовка до лекцій	7	5
2.	Підготовка до семінарів	28	12
3.	Написання есе	10	20

4.	Складання тестових завдань	-	15
5.	Підготовка до заліку	30	30
6.	Підготовка до МКР	15	-
7.	Складання словника	-	15
8.	Написання домашньої контрольної роботи	-	41
	Разом	**90**	**138**

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ, ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ТА МЕТОДІВ ЇХ ДЕМОНСТРУВАННЯ

Методи навчання: способи, якими забезпечується набуття здобувачами відповідних компетенцій через засвоєння програмного матеріалу та активізацію навчального процесу, а саме:

- для всіх видів занять: робота з літературою; пояснення; дискусія; диспут;
- для лекційних занять: лекція; бесіда; ілюстрування;
- для семінарських занять: вправа; самостійна робота, дидактична гра;
- методи контролю і самоконтролю: фронтальне опитування; контрольні роботи, письмові заліки; контрольні тестові роботи програмованого типу.

Альтернативно може застосовуватися наступна класифікація методів навчання: пояснювально-ілюстративний метод; проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання виступають:

- модульна контрольна робота;
- підготовка та публічний захист есе.
- залік.

7. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заключного іспиту. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (активність, участь в дискусіях; виконання завдань та інше).

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми поточного контролю – усне та письмове опитування, індивідуальна презентація виконаного завдання, підготовка реферату, виконання індивідуальних завдань.

Форми проміжного контролю – модульна контрольна робота.

Форми підсумкового контролю – залік.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Відповіді на семінарах	Критерії оцінювання
3	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки.
2	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
0	Студент не дає відповіді.

Написання МКР Денна форма навчання	Критерії оцінювання
10-8	Робота виконана у встановлений термін. Виконана самостійно. Відповідь на питання правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки.
7-5	Робота виконана у встановлений термін. Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу та формулюванні висновку.
4-3	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована, не містить висновків.
2-1	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія та хронологія. Висновки відсутні.
0	Робота не виконана
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 10 балів.	

Есе заочна форма	Критерії оцінювання
10-8	Робота виконана у встановлений термін. Актуальність есе сформульована вірно. Виклад основного матеріалу аргументований, логічний, містить правильну термінологію. Висновок повний, логічний, містить аналіз.
7-6	Робота виконана у встановлений термін. Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу, висновок неаргументований.
5-4	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована, не містить висновку.

3-2	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
1	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована, висновок відсутній.
0	Студент не виконав завдання
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 10 балів.	

Складання тестових завдань (для студентів заочної форми навчання)	**Критерії оцінювання**
15-10	тестові завдання виконані вірно по кожній темі дисципліни
9-5	тестові завдання виконані частково. Існують помилки.
4-1	тестові завдання складені частково; не охоплюють всі теми програми, існують помилки.
0	Студент не виконав завдання.

Складання словника (для студентів заочної форми навчання)	**Критерії оцінювання**
15-10	30-25 термінів, які вірно структуровані по кожній темі дисципліни
9-5	24-19 термінів з кожної теми дисципліни
4-3	до 18 термінів, які не охоплюють всі теми програми
2-1	до 10 термінів, які не охоплюють всі теми програми
0	Студент не виконав завдання або склав словник із термінів, які не належать до категоріально-понятійного апарату дисципліни.

Залік		**Критерії оцінювання**
Денна форма навчання	**Заочна форма навчання**	

35-30	40-30	Студент вільно володіє навчальним матеріалом, категоріальним апаратом та хронологією. Дає чіткі та правильні відповіді на поставлені питання викладача. МКР виконані у встановлений термін.
29-15	29-15	Відповідь студента частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована, існує плутанина у категоріальному апараті та хронології. МКР , виконані з порушенням встановлених термінів.
14-1	14-1	Відповідь студента має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія та хронологія. Висновки відсутні. МКР виконані з порушенням встановлених термінів
0	0	Студент немає відповіді на поставлені питання викладача. МКР не виконані.

Контрольна робота (заочне відділення)	**Критерії оцінювання**
41-28	Робота виконана у встановлений термін. Виконана самостійно. Відповідь на питання правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки, повний список літератури.
27-18	Робота виконана у встановлений термін. Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу та формулюванні висновку.
17-10	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована, не містить висновків.
9-1	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія та хронологія. Висновки відсутні.
0	Робота не виконана.

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денне відділення	Заочне відділення
Участь у семінарських заняттях	15х3 балів = 45 балів	3*3=9 балів
Поточний модульний контроль	2х10 балів = 20 балів	-
Написання есе	-	10 балів
Контрольна робота	-	41 балів
Підсумковий контроль (залік)	35 балів	40 балів
Всього	**100**	**100**

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

			Денне відділення	Заочне відділення
		Вид роботи	Кількість балів	Кількість балів
ЗМ1	Т1	Участь у семінарських заняттях	6	3
	Т2	Участь у семінарських заняттях	3	
	Т3	Участь у семінарських заняттях	3	
	Т4	Участь у семінарських заняттях	6	3
	Т5	Участь у семінарських заняттях	6	
	ПМК	Модульна контрольна робота	10	
ЗМ2	Т6	Участь у семінарських заняттях	6	3
	Т7	Участь у семінарських заняттях	6	
	Т8	Участь у семінарських заняттях	3	
	Т9	Участь у семінарських заняттях	3	
	Т10	Участь у семінарських заняттях	3	
	ПМК	Модульна контрольна робота	10	
Написання есе			-	10
Написання домашньої контрольної роботи			-	41
Підсумковий контроль (залік)			35	40
Сума			**100**	**100**

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Аудиторний фонд НУК імені адмірала Макарова, проєктор.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бабаян Ю. О., Скачко І. В. Гендерні особливості конфліктної поведінки в юнацькому віці. *Актуальні проблеми психології.* 2015. Т. 7, № 38. С. 39–48. URL: http://appsychology.org.ua/data/jrn/v7/i38/5.pdf (дата звернення: 11.04.2024).
2. Гендерні медійні практики: навч. посібник із гендерної рівності та недискримінації для студентів вищих навчальних закладів / ред. С. Штурхецький. Київ, 2014. 206 с. URL: https://www.osce.org/files/f/documents/c/3/284966.pdf (дата звернення: 11.04.2024).
3. Гоулман Д. Емоційний інтелект / пер. з англ С.-Л. Гумецька. Харків : VIVAT, 2019. 512 с.

4. Доценко О. Ю. Особливості сімейної соціалізації жінок із симптомокомплексом «емоційного холоду» : дис. … канд. психол. наук : 19.00.01. Харків, 2016. 192 с. URL: http://psychology.univer.kharkov.ua/16_17_doki/Dotsenko/Dotsenko_diss.pdf (дата звернення: 11.04.2024).
5. Золотнюк О. П. Любов як суб'єктивний корелят міжособистісних стосунків: наукові спроби визначення поняття та способи вимірювання. *Грані*. 2015. № 5. С. 16–23. URL: https://grani.org.ua/index.php/journal/article/view/197/183 (дата звернення: 11.04.2024).
6. Кімелл М. Гендероване суспільство. Київ : Сфера. 2003. 494 с. URL: https://gender.org.ua/images/lib/genderovane_suspil.pdf (дата звернення: 26.03.2024).
7. Кісь О. Моделі конструювання гендерної ідентичності жінки в сучасній Україні. *Незалежний культурологічний часопис «Ї»*. 2003. № 27. URL: https://www.ji.lviv.ua/n27texts/kis.htm (дата звернення: 11.04.2024).
8. Коберник Л. О. Ціннісні орієнтації як чинник виникнення та подолання конфліктних форм поведінки в юнацькому віці : автореф. дис. … канд. психол. наук : 19.00.07. Київ, 2010. 20 с.
9. Любарська О. М. Основи соціалізації особистості : навч.-метод. посіб. 2-ге вид. Київ : Ленвіт, 2012. 238 с.
10. Марценюк Т. О. Гендер для всіх. Виклик стереотипам. Київ : Основи, 2017. 256 с.
11. Марценюк Т. О. Гендерна рівність та недискримінація на практиці. Київ : Комора, 2021. 176 с. URL: https://bit.ly/4avhrQB (дата звернення: 11.04.2024).
12. Основи теорії гендеру : навч. посіб. Київ : К.І.С, 2004. 536 с. URL: https://genderindetail.org.ua/library/osvita/osnovi-teorii-genderu-navchalniy-posibnik-134419.html (дата звернення: 26.03.2024).
13. Павличко С. Чи можливий в Україні фемінізм? *Art line*. 1998. № 3. С. 62–64.
14. Сердюк Н. І. Критерії прояву феномена дружби в підлітковому віці. *Проблеми сучасної психології*. 2010. № 9. С. 449–457. URL: https://journals.uran.ua/index.php/2227-6246/article/view/161943/160926 (дата звернення: 11.04.2024).
15. Смоляр Л. Феміністична традиція України і питання сучасного жіночого руху. Жінка і демократія. Київ : Жіноча громада, 1995. С. 45–54.
16. Ткалич М. Гендерна психологія : навч. посіб. Київ : Акад., 2021. 256

с.
17. Ябченко М. Коротка історія українського фемінізму : мальопис / іл. : Ю. Вус, І. Килібіда. Київ : Вид-во, 2022. 140 с.
18. Емоційний інтелект / Даніел Ґоулман ; пер. з анг. С.-Л. Гумецької. – Х. : Віват, 2024. – 512 с. – (Серія «Саморозвиток», ISBN 978-966-942-827-1).

Допоміжні джерела

1. Буланова-Дувалко Л. Ф. Аналіз взаємовідносин матері та дитини та їх вплив на формування гендерних стереотипів у контексті психоаналітичного фемінізму. *Антропологічні виміри філософських досліджень*. 2014. № 6. С. 24–33. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Avfd_2014_6_5 (дата звернення: 11.04.2024).
2. Буланова-Дувалко Л. Ф. Естетико-філософські виміри трансформацій жіночості у просторі домогосподарства. *Гілея*. 2017. Т. 118, № 3. С. 189–195.
3. Гендерний аналіз українського суспільства / наук. ред. Т. Мельник. Київ : ПРООН, 1999. 293 с. URL: https://www.gender.org.ua/images/lib/gender_analysis_ukr.pdf (дата звернення: 11.04.2024).
4. Гриценко Г. «П'ятдесят відтінків» сексуальної експлуатації жінок. *Гендер в деталях*. URL: https://bit.ly/3vxcgkf (дата звернення: 11.04.2024).
5. Гриценко Г. Культура сексу, орієнтована на жінку. *Гендер в деталях*. URL: https://bit.ly/3Vwg7sH (дата звернення: 26.03.2024).
6. Зита Ж. Сексуальність Антологія феміністичної філософії. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2006. С. 367–382.
7. Кікінежді О. Гендерна ідентифікація молоді як психолого-педагогічна проблема. Формування гендерної культури молоді: проблеми та перспективи : зб. мат. Всеукр. наук.-практ. конф. Тернопіль : ТДПУ, 2003. С. 6–12.
8. Кікінежді О. М. Ґендерна ідентичність в онтогенезі особистості : монографія. Тернопіль : навч. книга. Богдан, 2011. 400 с.
9. Кісь О. Фемінізм в Україні: кроки назустріч собі. Ч. 1. Академічний фемінізм. *Гендер в деталях*. URL: https://bit.ly/3Jbhtlj (дата звернення: 11.04.2024).
10. Кісь О. Фемінізм в Україні: кроки назустріч собі. Ч. 2. Держава і

жіночі рухи. *Гендер в деталях*. URL: https://bit.ly/3IR2sVm (дата звернення: 11.04.2024).
11. Кісь О. Фемінізм в Україні: кроки назустріч собі. Ч. 3. Жіночий активізм. *Гендер в деталях*. URL: https://bit.ly/3VrdisNl (дата звернення: 11.04.2024).
12. Кісь О. Феміністська парадигма в культурній та соціальній антропології: західний досвід. *Народознавчі зошити*. 2011. №1. С. 14–27. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NaZo_2011_1_4 (дата звернення: 11.04.2024).
13. Лавриненко Н. В. Гендерні відносини в родині. Основи теорії гендеру : навч. посіб. К.: «К.І.С», 2004. С. 352–382.
14. Основи теорії гендеру : навч. посіб. Київ : К.І.С, 2004. 536 с. URL: https://genderindetail.org.ua/library/osvita/osnovi-teorii-genderu-navchalniy-posibnik-134419.html (дата звернення: 11.04.2024).
15. Перевалова Л. В., Гаряєва Г. М. Правові засади регулювання державної гендерної політики в Україні. *Право та інноваційне суспільство*. 2021. № 1 (16). URL: http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2021/06/Perevalova-Gariaieva16.pdf (дата звернення: 11.04.2024)..
16. Про затвердження Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року : Постанова від 11.04.2018 р. № 273. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273-2018-п#Text (дата звернення: 11.04.2024).
17. Смоляр Л. О. Жіночий рух України як чинник гендерної рівноваги та гендерної демократії в українському соціумі. *Перехрестя*. 2000. № 5. С. 8–12.
18. Шевченко З. В. Гендерна рівність та соціальне регулювання суспільного життя: філософське осмислення. *Політологічний вісник*. 2020. № 84. С. 72–81. URL: https://doi.org/10.17721/2415-881x.2020.84.72-81 (дата звернення: 11.04.2024).
19. Шевченко З. В. До поняття внутрішньоособистісного гендерного конфлікту. *Гендер. Екологія. Здоров'я*: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 22–23 квіт. 2021 р. Харків: ХНМУ, 2021. С. 145–147.
20. Шевченко З. В. Теорія статево-рольової соціалізації особистості (філософська оцінка). *Гілея*. 2019. Т. 142 № 3. Ч. 2. С. 201–206.

Інтернет-ресурси

1. Гендер в деталях: https://genderindetail.org.ua/.
2. Жінки – це 50% успіху України: https://50vidsotkiv.org.ua/.
3. Крона. Гендерний інформаційно-аналітичний центр: http://www.krona.org.ua/.
4. Словник гендерних термінів: http://a-z-gender.net/ua/.
5. Центр гедерної культури: https://www.genderculturecentre.org/.
6. Академічні центри гендерних досліджень: https://genderindetail.org.ua/community/organizations/akademichni-tsentri-gendernih-doslidzhen-134548.html.
7. Association for Women's Rights in Development (AWID): https://www.awid.org/129.
8. Council of Europe – Gender equality: https://www.coe.int/en/web/genderequality.
9. Empower Women: https://www.empowerwomen.org/.
10. European Institute for Gender Equality (EIGE): https://eige.europa.eu/.
11. Feministing: https://feministing.com.
12. Gender Insite: https://genderinsite.net/.
13. Global Fund for Women: https://www.globalfundforwomen.org/.
14. Global Grassroots: http://www.globalgrassroots.org/.
15. Happy Period: https://www.hashtaghappyperiod.org/.
16. National Organization for Women: https://now.org/.
17. The Everyday Sexism Project: https://everydaysexism.com/.
18. UN Women: https://www.unwomen.org/.
19. UNDP: Women's Empowerment: https://www.undp.org/tag/womens-empowerment.
20. UNESCO – Gender Equality: UNESCO: https://www.unesco.org/en/gender-equality.
21. Women's Global Empowerment Fund: https://wgefund.org/.
22. Wonder Україна: https://www.wonderzine.com.ua/.
23. World Bank Gender Data Portal: https://www.oecd.org/.
24. World Bank: Gender and Development: https://www.worldbank.org/en/topic/gender.

25. Бібліотека Гендерного інформаційно-аналітичного центру «Крона»: http://www.krona.org.ua/nash.htm.

26. Гендерна мапа України: http://gendermap.org.ua.

27. Добірка матеріалів з жіночої/гендерної тематики на сайті «Україна: Модерна» http://uamoderna.com/robochijstil/womens-gender-studies-um.

Розробник програми Людмила Матвієнко

Додатки

Питання для модульного контролю

1. Андрогінність.
2. Біологічне та соціальне у поведінці людини. Порівняльна характеристика інстинктивних форм поведінки людини і тварини.
3. Відмінність між поняттями стать та гендер.
4. Відмінності радикального фемінізму від гендерної теорії.
5. Гендерна рівність: рівні права та рівні можливості.
6. Гендерний аналіз українського законодавства.
7. Гендерні аспекти шлюбно - сімейних стосунків в Україні.
8. Гендерні стереотипи привабливості.
9. Гендерні упередження на заваді сімейної гармонії.
10. Гендерні характеристики репресивних та ліберальних етнокультур.
11. Культурно - історичний аспект гендерних проблем цивілізації.
12. Маскулінність та фемінність.
13. Ментальність українського жіноцтва.
14. Наукові гіпотези щодо явища гомосексуальності.
15. Образ жінки у світових релігіях.
16. Параметри гендерної рівності та дискримінації статей в суспільному житті.
17. Партнерські та традиційні статеві ролі.
18. Фемінно-маскулінна ідентифікація.
19. Провідні чинники гендерної соціалізації.
20. Сексизм та його прояви щодо чоловічої та жіночої статі.
21. Сексуальна експлуатація жінок.
22. Сексуальні домагання, як порушення прав людини.
23. Сексуальні та репродуктивні права.
24. Статева ідентифікації та освоєння гендерної ролі.
25. Тригранна єдність любовного почуття. Атракція у романтичних почуттях.
26. Усунення гендерних упереджень у професійній діяльності.
27. Шляхи та методи соціалізації статі.
28. Гендерні стереотипи.
29. Соціалізація статі.
30. Права жінок у економічній сфері.
31. Гендерні студії жіночого руху.
32. Гендерна віктимізація.
33. Гендерна рівність.
34. Основні напрямки сучасного фемінізму.
35. Традиційні ролі чоловіків та жінок.
36. Гендерний аспект влади.
37. Поліваріантність сімейних ролей.
38. Способи формування гендерної культури управління.
39. Виникнення фемінізму.
40. Захист прав людини в документах ООН та Європи.
41. Міжнародні акти про права жінок.
42. Гіперфемінність та гіпермаскулінність.
43. Шляхи усунення гендерної сегрегації праці.
44. Гендерна лінгвістика.
45. Гендерний етикет.
46. Види сексуальних скривджень.
47. Сексуальна експлуатація жінок.